ДЕЛЕГИРАН РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2025/885 НА КОМИСИЯТА

от 29 април 2025 година

за допълнение на Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти за определяне на механизмите, системите и процедурите за предотвратяване, разкриване и докладване на пазарни злоупотреби, образците, които да се използват за докладване на предполагаема пазарна злоупотреба, и процедурите за координация между компетентните органи за разкриване и санкциониране на пазарни злоупотреби в ситуации на трансгранична пазарна злоупотреба

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. относно пазарите на криптоактиви и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 1095/2010 и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/1937 ([1]), и по-специално член 92, параграф 2, трета алинея от него,

като има предвид, че:

(1) Необходими са изисквания за механизмите, процедурите и системите, с които лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, трябва да разполагат за докладването на нареждания, трансакции и други аспекти на функционирането на технологията на децентрализирания регистър (ТДР), включително механизма за консенсус, когато може да съществуват обстоятелства, сочещи, че е извършена, извършва се или има вероятност да бъде извършена пазарна злоупотреба. Такива изисквания са от основно значение и следва да подпомагат предотвратяването и разкриването на пазарни злоупотреби. Тези изисквания следва също така да спомогнат да се гарантира, че докладите за основателни съмнения относно нареждания, трансакции и други аспекти на функционирането на технологията на децентрализирания регистър (ДСТН), подадени до компетентните органи, са уместни, пълни и полезни.

(2) За да се гарантира, че предотвратяването и разкриването на пазарни злоупотреби е ефективно, следва да бъдат въведени подходящи системи за проследяване на нарежданията, трансакциите и други аспекти на функционирането на ТДР в съответствие с мащаба, големината и естеството на стопанската дейност на лицето, което професионално организира или извършва трансакции. Тези системи следва да предвиждат анализ, извършен от подходящо обучен персонал въз основа на обективна информация, с която разполага докладващият субект. Субектът следва да събира допълнителни лични данни единствено за осигуряването на подходящ анализ, извършен от хора. За да може да се извърши допълнителен анализ на потенциалната злоупотреба с вътрешна информация, манипулиране на пазара или опит за злоупотреба с вътрешна информация или манипулиране на пазара, системите за проследяване на случаите на пазарна злоупотреба следва да дават възможност за сигнализиране според предварително определени параметри. Достъпът до такива сигнали следва да се записва, за да се гарантира, че те се използват само за разкриване на пазарни злоупотреби. Целият процес може да изисква известно ниво на автоматизация.

(3) За да се анализира дали механизмите, системите и процедурите за предотвратяване и разкриване на пазарни злоупотреби са подходящи, е необходимо да се оцени какво въздействие върху пазара може да окаже лицето, което професионално организира или извършва трансакции. Като част от тази оценка тези лица следва да оценят дали имат значително или господстващо положение в даден сегмент от активите на пазара на криптоактиви, като в този случай механизмите, системите и процедурите следва да са пропорционални на тяхното положение.

(4) Предотвратяването и разкриването на пазарни злоупотреби изисква постоянно проследяване на всички нареждания и трансакции, организирани или извършени от лица, които професионално организират или извършват трансакции, независимо дали тези нареждания и трансакции се извършват в децентрализирания регистър („по веригата“) или извън децентрализирания регистър („извън веригата“), включително преводи на криптоактиви към или от сметки на клиенти на същия доставчик на услуги за криптоактиви.

([1]) ОВ L 150, 9.6.2023 г., стр. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1114/oj.

(5) С цел да се улесни и насърчи прилагането на съгласуван подход и практики в рамките на Съюза по отношение на предотвратяването, разкриването и санкционирането на пазарните злоупотреби, е необходимо да се установят подробни разпоредби за хармонизиране на съдържанието, образеца и срока за докладване на съмнителните нареждания и трансакции и други аспекти на функционирането на ТДР.

(6) За да споделят ресурси, централно да разработват и поддържат системи за проследяване и да натрупват експертен опит в контекста на проследяването на съмнителни нареждания и трансакции, лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, следва да могат да делегират в рамките на група предотвратяването и разкриването на такива нареждания, трансакции и други аспекти на функционирането на ТДР или да делегират анализа на данните и генерирането на сигнали при спазване на подходящи условия. Такова делегиране не следва да възпрепятства компетентните органи да оценяват по всяко време дали механизмите, системите и процедурите на лицето, на което са делегирани функции, са ефективни с оглед спазването на задължението за предотвратяване и разкриване на пазарни злоупотреби. Задължението за докладване и отговорността за спазване на настоящия регламент и член 92 от Регламент (ЕС) 2023/1114 следва да се носи от делегиращото лице.

(7) Доставчиците на услуги за криптоактиви, управляващи платформа за търговия, следва да разполагат с подходящи правила за търговия, които допринасят за предотвратяването на пазарни злоупотреби. Тези субекти следва също така да разполагат със системи за повторно възпроизвеждане на дневника на нарежданията, за да анализират действията във връзка с търгуването.

Единният и хармонизиран образец за електронно подаване на доклад за съмнителни трансакции и нареждания (ДСТН) следва да улесни ефективния обмен на информация относно съмнителни нареждания и трансакции между компетентните органи при трансгранични разследвания.

(8) Полетата с информация в такъв образец на ДСТН, когато са попълнени ясно, подробно, обективно и точно, следва да помогнат на компетентните органи да оценят своевременно такива съмнителни нареждания и трансакции и да предприемат необходимите действия. Следователно образецът на ДСТН следва да позволява на лицата, подаващи ДСТН, да предоставят информацията, която компетентните органи считат за важна относно съмнителни нареждания, трансакции или други аспекти на функционирането на технологията на децентрализирания регистър, както и да обяснят причините за съмнението. Образецът на ДСТН следва също така да дава възможност на лицата, подаващи ДСТН, да предоставят лични данни, които биха позволили идентифицирането на лицата, участващи в съмнителните действия, и биха подпомогнали компетентните органи в техните разследвания. Тази информация следва да се предоставя в самото начало, така че разследването да не бъде компрометирано от евентуалната необходимост даден компетентен орган да се обърне в хода на разследването отново към лицето, което е подало ДСТН. Що се отнася до защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и до свободното движение на такива данни, всяко обработване на лични данни по настоящия регламент следва да се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([2]). Принципът за свеждане на данните до минимум следва да се спазва особено когато се събират лични данни, за да се гарантира съответствието с настоящия регламент.

(9) С цел улесняване на подаването на ДСТН образецът следва да дава възможност за прикачване на документи и материали, необходими като доказателства във връзка с изпратеното уведомление, включително под формата на приложение със списък на съмнителните нареждания или трансакции, както и подробно представяне на цените и обемите. Освен това образецът на ДСТН следва да дава възможност за докладване на съмнително поведение, свързано с функционирането на ТДР.

(10) Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, не следва да уведомяват за всички получени нареждания или извършени трансакции, за които е било необходимо подаването на вътрешен сигнал. Такова изискване би било несъвместимо с изискването за преценка за всеки отделен случай на наличието на разумни основания за съмнение.

(11) При анализа на нарежданията, трансакциите или други аспекти на функционирането на ТДР следва да се взема предвид не само вътрешната информация на лицето, което професионално организира или извършва трансакции с криптоактиви, но и цялата публично достъпна информация, включително информация за трансакциите, съхранявани в система на публичен регистър.

([2]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

(12) ДСТН следва да бъдат подадени до компетентния орган незабавно след възникване на основателно съмнение за наличието на пазарна злоупотреба. Анализът дали дадено нареждане или трансакция трябва да се считат за съмнителни следва да се основава на факти, а не на спекулации или презумпции и следва да се извърши толкова бързо, колкото е практически възможно. Забавянето на подаването на доклад с цел да се включат още съмнителни нареждания, трансакции или други аспекти на функционирането на ТДР или натрупването на няколко ДСТН би било несъвместимо със задължението за незабавно предприемане на действия при възникването на основателно съмнение. При всички положения лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, следва да оценят за всеки отделен случай дали няколко нареждания, трансакции или други аспекти на функционирането на ТДР могат да бъдат докладвани с един ДСТН.

(13) Обстоятелствата може да са такива, че основателното съмнение за пазарна злоупотреба да възникне след евентуалните съмнителни действия — в резултат на последващи събития или последваща налична информация. Това не бива да става причина съмнителните действия да не бъдат докладвани пред компетентния орган. С цел да докаже, че спазва изискванията за докладване при тези конкретни обстоятелства, лицето, подаващо ДСТН, следва да бъде в състояние да обоснове изтеклото време между извършването на евентуалните съмнителни действия и възникването на основателно съмнение за пазарна злоупотреба, която е била извършена, извършва се или има вероятност да бъде извършена.

(14) С цел да се подпомогнат в преценката им лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, когато разглеждат последващи съмнителни нареждания или трансакции, те следва да могат да оттеглят и преразглеждат вече подаден анализ в рамките на ДСТН, както и на вече анализираните съмнителни нареждания, трансакции и поведение, свързано с функционирането на ТДР, но във връзка с които съответният компетентен орган е стигнал до заключението, че основанията за съмнение не са основателни.

(15) За да се предотвратят във възможно най-голяма степен пазарните злоупотреби, лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, следва да могат да усъвършенстват своите системи за наблюдение и да разкриват модели на повтарящо се поведение, което като цяло може да оформи основателно съмнение за пазарна злоупотреба. Поради това от тези лица следва да се изисква да анализират съмнителни нареждания, трансакции, поведение и други аспекти, свързани с функционирането на технологията на децентрализирания регистър, които не са довели до ДСТН, и да записват такива анализи. Тези записи следва също така да служат на тези лица като доказателство, че са спазени изискванията на член 92 от Регламент (ЕС) 2023/1114, и следва да улесняват компетентните органи при изпълнението на техните надзорни, разследващи и правоприлагащи функции съгласно член 92 от Регламент (ЕС) 2023/1114.

(16) Като се има предвид, че пазарите на криптоактиви по своята същност са трансгранични, е необходимо да се определят процедури за координация между компетентните органи за разкриване и санкциониране на пазарни злоупотреби при ситуации на трансгранична пазарна злоупотреба. Тези процедури за координация следва да гарантират, че няма противоречиви разследвания или дейности по правоприлагане. В този контекст ситуациите на трансгранична пазарна злоупотреба следва да включват случаите, при които в дадена държава членка се извършват съмнителни трансакции с криптоактив, който е допуснат до търговия в друга държава членка, и случаите, в които съответният доставчик на услуги за криптоактиви извършва дейност в повече от една държава членка.

(17) Необходимо е да се определят разпоредби за предаването на ДСТН между компетентните органи. При липсата на режим за докладване на трансакциите такива изисквания са от решаващо значение, за да се гарантира ефективен надзор на пазара и правоприлагане, като същевременно се предотврати предаването на огромен поток от информация, който не би бил от полза за получаващия орган.

(18) Настоящият регламент е изготвен въз основа на проектите на регулаторни технически стандарти, подадени до Комисията от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП).

(19) ЕОЦКП проведе открити обществени консултации относно проекта на регулаторните технически стандарти, въз основа на който е изготвен настоящият регламент, анализира потенциалните разходи и ползи и поиска становището на Групата на участниците от сектора на ценните книжа и пазарите, създадена в съответствие с член 37 от Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета ([3]).

([3]) Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1095/oj).

(20) Европейският надзорен орган по защита на данните беше консултиран в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) и прие своето становище на 22 януари 2025 г.,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1. „доклад за съмнителна трансакция и нареждане“ (ДСТН) означава доклад за съмнителни нареждания или трансакции, включително всяка тяхна отмяна или изменение, както и други аспекти на функционирането на ТДР, когато може да съществуват обстоятелства, сочещи, че е извършена, извършва се или има вероятност да бъде извършена пазарна злоупотреба;

2. „електронни средства“ са средствата от електронното оборудване, предназначени за обработка (включително цифрово компресиране), съхранение и предаване на данни, използващи кабели, радиотехнологии или оптични технологии, или други електромагнитни средства;

3. „група“ означава група съгласно определението в член 2, точка 11 от Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([5]);

4. „нареждане“ означава всяко нареждане, включително всяка котировка, независимо дали неговата цел е първоначално подаване, изменение, актуализиране или отмяна на нареждане и независимо от неговия вид.

Член 2

Общи изисквания

1. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, въвеждат и поддържат механизми, системи и процедури, които осигуряват:

а) ефективно и редовно проследяване на всички получени и предадени нареждания и на всички извършени трансакции с криптоактиви за целите на предотвратяването, разкриването и идентифицирането на нарежданията и трансакциите, когато може да съществуват обстоятелства, сочещи, че е извършена, извършва се или има вероятност да бъде извършена пазарна злоупотреба;

б) ефективно и редовно проследяване на аспектите на функционирането на ТДР за целите на разкриването и идентифицирането на други аспекти на функционирането на технологията на децентрализирания регистър, включително механизма за консенсус, когато може да съществуват обстоятелства, сочещи, че е извършена, извършва се или има вероятност да бъде извършена пазарна злоупотреба;

в) предаването на ДСТН на компетентните органи в съответствие с изискванията, посочени в настоящия регламент, като се използва образецът, поместен в приложението.

([4]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

([5]) Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

2. Задълженията, посочени в параграф 1, се прилагат по отношение на нарежданията, трансакциите и другите аспекти на функционирането на ТДР, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба, и независимо от:

а) качеството, в което е направено нареждането или е извършена трансакцията;

б) видовете засегнати клиенти;

в) дали нарежданията са били направени или трансакциите са били извършени на или извън платформа за търговия.

3. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, се уверяват, че механизмите, системите и процедурите, посочени в параграф 1:

а) са подходящи и съразмерни спрямо мащаба, големината и естеството на тяхната стопанска дейност;

б) редовно биват оценявани най-малко чрез годишен одит и вътрешен преглед и при необходимост се актуализират;

в) са добре документирани в писмена форма, включително всички техни промени и актуализации, за целите на спазването на настоящия регламент и че документираната информация се съхранява за срок от 5 години.

4. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, предоставят при поискване на компетентния орган информацията за оценката, посочена в параграф 3, включително информация за нивото на въведената автоматизация.

Член 3

Предотвратяване, проследяване и разкриване

1. Механизмите, системите и процедурите по член 92, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/1114:

а) покриват целия диапазон от действия във връзка с търгуването, предприети от лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви;

б) сигнализират за действия, изискващи допълнителен анализ за разкриване на потенциални пазарни злоупотреби;

в) позволяват на доставчиците на услуги за криптоактиви, управляващи платформа за търговия:

i) да анализират индивидуално и в съпоставителен план всяка извършена трансакция и всяко направено нареждане, които са били изменени, прекратени или отхвърлени в системите на платформата за търговия;

ii) да предотвратяват повтарящо се поведение, наблюдавано на една и съща платформа за търговия;

г) позволяват на лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, да анализират индивидуално и в съпоставителен план всяка извършена трансакция и всяко направено нареждане, които са били изменени, прекратени или отхвърлени в рамките на или извън платформа за търговия, независимо дали нарежданията и трансакциите се подават и извършват чрез децентрализирания регистър, както и аспектите на функционирането на ТДР, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба.

2. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, въвеждат и поддържат механизми и процедури, осигуряващи подходящо ниво на анализ, извършен от хора, при предотвратяването, проследяването, разкриването и идентифицирането на трансакции, нареждания и аспекти на функционирането на технологията на децентрализирания регистър, сочещи, че има вероятност за или съществува поведение, свързано с пазарна злоупотреба. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, събират допълнителни лични данни с единствената цел да се осигури подходящо ниво на анализ, извършен от хора.

3. За целите на член 92, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2023/1114 лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, използват системи на ИКТ в степен, която е подходяща и пропорционална на мащаба, големината и естеството на тяхната стопанска дейност.

Системите на ИКТ, посочени в първа алинея, включват системи на ИКТ, позволяващи отложено автоматизирано четене, повторно възпроизвеждане и анализ на данните от дневника на нарежданията. Тези системи трябва да разполагат с достатъчен капацитет за работа в среда на алгоритмична търговия.

За целите на втората алинея „алгоритмична търговия“ означава търговия с криптоактиви, при която компютърен алгоритъм автоматично определя отделни параметри на нарежданията, включително дали да се инициира нареждане, срока, цената или количеството на нареждането или как да се управлява нареждането след подаването му, с ограничена или без човешка намеса, и не включва системи, които се използват само за насочване на нареждания към една или повече платформи за търговия или за обработка на нареждания, без да се определят каквито и да било параметри за търговия, или за потвърждаване на нареждания или обработка на извършени трансакции след тяхното сключване.

4. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, могат въз основа на писмен договор да възложат на трето лице или да делегират на юридическо лице, което е част от същата група, както е определено в член 2, точка 11 от Директива № 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([6]) („доставчиците“), функциите, свързани с предотвратяването, проследяването, разкриването и идентифицирането на нареждания, трансакции или други аспекти на функционирането на ТДР, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба, включително анализ на данни, в това число данни за нареждания и трансакции, и генериране на сигнали. Лицата, които делегират или възлагат на външни изпълнители тези функции, остават изцяло отговорни за спазването на всички свои задължения съгласно настоящия регламент и член 92 от Регламент (ЕС) 2023/1114. Когато тези функции се възлагат на трето лице, лицата, които ги възлагат, спазват винаги следните изисквания:

а) запазват експертните познания и средства, необходими за:

i) оценката на качеството на предоставяните услуги и на адекватността на организационната структура на доставчиците;

ii) надзора на възложените на външни изпълнители услуги;

iii) текущото управление на рисковете, свързани с възлагането на тези функции на външни изпълнители;

б) разполагат с пряк достъп до цялата съответна информация във връзка с анализа на данните и генерирането на сигнали.

В писмения договор, посочен в първа алинея, се описват правата и задълженията на лицето, делегиращо или възлагащо функциите на външни изпълнители, както и правата и задълженията на доставчика. В него също така се определят основанията, които дават възможност на лицето, делегиращо или възлагащо функциите на външни изпълнители, да прекрати този договор.

5. В механизмите, системите и процедурите, посочени в първа и втора алинея, лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, съхраняват за срок от 5 години информацията, документираща извършения анализ на нарежданията, трансакциите и аспектите на функционирането на ТДР, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба. Тази информация включва извършения анализ и причините за подаване или неподаване на ДСТН. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, предоставят при поискване тази информация на компетентния орган.

([6]) Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj).

Член 4

Обучение

Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, организират и предоставят ефективно и цялостно обучение на служителите, участващи в предотвратяването, проследяването, разкриването и идентифицирането на нареждания, трансакции и други аспекти на функционирането на ТДР, които биха могли да сочат, че съществува пазарна злоупотреба, включително на служителите, участващи в обработването на нареждания и трансакции или отговарящи за функционирането на ТДР. Такова обучение се провежда редовно и е подходящо и съответстващо на мащаба, големината и естеството на стопанската дейност.

Член 5

Докладване на съмнителни нареждания или трансакции

1. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, въвеждат и поддържат ефективни механизми, системи и процедури, които им дават възможност да оценят за целите на подаването на ДСТН, дали по отношение на нареждане, трансакция или други аспекти на ТДР може да съществуват обстоятелства, сочещи, че е извършена, извършва се или има вероятност да бъде извършена пазарна злоупотреба. Тези механизми, системи и процедури включват подходящо ниво на анализ, извършен от хора.

2. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, подават ДСТН:

а) като използват образеца на ДСТН, поместен в приложението, и попълват ясно и точно полетата с информация, свързани с докладваните нареждания, трансакции или други аспекти на функционирането на ТДР, включително всички оправдателни документи или приложения;

б) като използват електронните средства, посочени от компетентния орган.

За целите на първа алинея, буква б) компетентният орган посочва на своята уебстраница електронните средства, които да се използват, и се уверява, че тези електронни средства гарантират запазване на пълнотата, неприкосновеността и поверителността на информацията при нейното предаване.

Посоченият в първата алинея ДСТН се основава на факти и анализ, като се взема предвид цялата информация, с която разполагат лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви.

3. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, гарантират и запазват поверителния характер на информацията, посочена в доклада за съмнителни нареждания или трансакции, и се уверяват, че лицето, по отношение на което е подаден ДСТН, и всяко лице, което по силата на своята функция или длъжност в рамките на докладващото лице не е задължено да знае за подаването на ДСТН, не са информирани за:

а) изготвянето на сигналите, посочени в член 3, параграф 1, буква б);

б) оценката, която може да доведе до подаване на ДСТН;

в) факта, че докладващото лице ще попълни ДСТН, без да изпраща искания за информация до лицето, по отношение на което може да бъде подаден ДСТН, за да попълни определени полета;

г) подаването или намерението за подаване на ДСТН до компетентния орган.

Член 6

Срокове за подаване на ДСТН

1. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, гарантират, че разполагат с ефективни механизми, системи и процедури за подаване на ДСТН незабавно след възникването на основателно съмнение за пазарна злоупотреба.

2. Механизмите, системите и процедурите, посочени в параграф 1, позволяват подаване на ДСТН във връзка с трансакции, нареждания или други аспекти на функционирането на ТДР, настъпили в миналото, при възникване на съмнение в контекста на последващи събития или информация. В такива случаи лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, пояснява в ДСТН забавянето между заподозряното нарушение и подаването на ДСТН в зависимост от конкретните обстоятелства по случая.

3. Лицата, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви, предоставят на компетентния орган всяка съответна допълнителна информация, която им е станала известна след подаването на ДСТН, както и всякаква информация или документи, изискани от компетентния орган.

Член 7

Обмен на доклади между компетентните органи

1. Компетентните органи предават ДСТН, като използват формуляра за спонтанно предоставяне на информация, поместен в приложение IV към Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2545 на Комисията ([7]).

2. Предаващият компетентен орган прилага ДСТН към формуляра, посочен в параграф 1, без да е необходимо да го превежда на езика на получаващия компетентен орган. Предаващият компетентен орган включва всички допълнителни документи, предоставени в ДСТН, като посочва правното основание за предоставянето на информацията.

Член 8

Процедури за координация при разкриване и санкциониране в ситуации на трансгранична пазарна злоупотреба

1. Компетентен орган, който има съмнения, че е извършена, може да е извършена или може да се извършва трансгранична пазарна злоупотреба, докладва незабавно състоянието на предварителната си оценка на другите съответни компетентни органи, включително, когато е приложимо, на компетентните органи на платформите за търговия, на които криптоактивът е допуснат до търговия.

Когато са информирани за ситуации на трансгранична пазарна злоупотреба, получаващите компетентни органи незабавно обменят информация относно планирането или наличието на действия или мерки по надзор или, когато е приложимо и когато получаващият компетентен орган разполага с такава информация, относно съществуващо наказателно разследване по същия казус.

2. Съответните компетентни органи:

а) периодично се информират взаимно относно ситуации на трансгранична пазарна злоупотреба;

б) се информират взаимно за настъпили междувременно съществени промени, свързани със ситуации на трансгранична пазарна злоупотреба;

в) координират своите действия по надзор и правоприлагане.

([7]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2545 на Комисията от 24 септември 2024 г. за определяне на технически стандарти за изпълнение с оглед на прилагането на Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартните формуляри, образци и процедури за сътрудничеството и обмена на информация между компетентните органи (ОВ L, 2024/2545, 26.11.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2024/2545/oj).

3. Компетентен орган, който официално е започнал разследване, действия по правоприлагане или, когато е приложимо, който знае за наказателно разследване, информира за това другите съответни компетентни органи, включително, когато е приложимо, компетентните органи на платформите за търговия, на които криптоактивът е допуснат до търговия. Докладващият компетентен орган може да информира ЕОЦКП.

4. Компетентните органи, които са започнали или участват в разследване или действия по правоприлагане в контекста на трансгранични ситуации, могат да поискат координация от ЕОЦКП.

5. За целите на настоящия член „трансгранична ситуация на пазарна злоупотреба“ означава всяка от следните ситуации:

а) ситуация, в която повече от един компетентен орган е компетентен да разкрива, разследва или санкционира случай на потенциална пазарна злоупотреба;

б) ситуация, в която е необходимо сътрудничество между два или повече компетентни органа, за да се разкрие, разследва или санкционира случай на потенциална пазарна злоупотреба.

Член 9

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 29 април 2025 година.

За Комисията
Председател
Ursula VON DER LEYEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

Образец на ДСТН

*Моля, имайте предвид, че **всички** полета в раздели 1—4 са задължителни. Когато не може да бъде предоставена информация за конкретно поле, моля, посочете „Неприложимо“ и обяснете накратко причините.*

РАЗДЕЛ 1 — ИДЕНТИФИКАЦИОННИ ДАННИ НА СУБЕКТ/ЛИЦЕ, ПОДАВАЩО ДСТН

Лица, които професионално организират или извършват трансакции с криптоактиви — Посочете във всеки отделен случай:

Име на физическото лице	[Собствено име (имена) и фамилия(и) на физическото лице, което отговаря за подаването на ДСТН в рамките на подаващия субект.]
Длъжност в рамките на докладващия субект	[Длъжност на физическото лице, което отговаря за подаването на ДСТН в рамките на подаващия субект.]
Наименование на докладващия субект	[Пълно наименование на докладващия субект, включително за юридически лица: — правната форма според търговския регистър на държавата, съгласно чието право то е учредено, ако е приложимо, и — идентификационен код на правния субект (ИКПС) в съответствие с ISO 17442.]
Адрес на докладващия субект	[Пълен адрес (напр. улица, номер, пощенски код, град, област/провинция) и държава.]
Качеството, в което действа субектът, по отношение на нарежданията, трансакциите или поведението, свързани с функционирането на ТДР, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба	[Описание на качеството, в което докладващият субект е действал по отношение на нареждането (нарежданията), трансакцията (трансакциите) или поведението (видовете поведение), свързани с функционирането на технологията на децентрализирания регистър, които биха могли да сочат, че съществува пазарна злоупотреба, например извършване на нареждания от името на клиенти, управление на платформа за търговия…]
Вид търговска дейност (поддържане на пазара, арбитраж и др.) и вид на търгувания от докладващия субект криптоактив	[Описание на всички договорни, корпоративни или организационни мерки или обстоятелства или правоотношения.]
Контакт за допълнително искане за информация	[Име на лице за контакт в рамките на докладващия субект, за допълнително искане за информация във връзка с настоящия доклад (напр. отговорник по съответствието) и съответните данни за контакт, ако не са същите като лицето, отговарящо за подаването на ДСТН: — собствено(и) име(на) и фамилия(и), — длъжност на лицето за контакт в рамките на докладващия субект, — служебен електронен адрес, — служебен телефонен номер.]
Фактите вече били ли са докладвани на публичните органи?	Моля, посочете дали фактите вече са били докладвани на публичен орган (и в този случай посочете наименованието на органа).

ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/885/oj

РАЗДЕЛ 2 — ТРАНСАКЦИЯ/НАРЕЖДАНЕ/ПОВЕДЕНИЕ И ДРУГИ АСПЕКТИ, СВЪРЗАНИ С ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ТЕХНОЛОГИЯТА НА ДЕЦЕНТРАЛИЗИРАНИЯ РЕГИСТЪР

Описание на криптоактива:	Опишете криптоактива или криптоактивите, които са предмет на ДСТН, като посочите: — пълното наименование (включително идентификационен код на цифров токен (ИКЦТ) (DTI) в съответствие с ISO 24165-2 или еквивалентен уникален идентификационен код, както е посочено в член 15 от Делегиран регламент (ЕС) 2025/1140 на Комисията ([1]) (РТС за съхраняване на данни), в който се определят данните, които трябва да се съхраняват за всички извършени услуги, дейности, нареждания и трансакции, свързани с криптоактиви) или описанието на криптоактива при липса на ИКЦТ. Когато съмнителното поведение включва търговска двойка, моля, посочете и двата криптоактива в двойката, — вида на криптоактива (токен, обезпечен с активи (ТОА), токен за електронни пари (ТЕП), друг криптоактив), а за ТОА и ТЕП — стойността, правата или официалната валута (или комбинация от тях), с които е свързан криптоактивът, за да поддържа стабилна стойност.
Наименование на децентрализирания регистър или регистри:	[Посочете пълното наименование (наименования) на децентрализирания регистър или регистри, в които е наблюдавано съмнително поведение]
Платформа за търговия, на която е направено нареждането или е извършена трансакцията	[Посочете наименованието и идентификационния код на пазара (MIC) по ISO 10383, за да се идентифицира платформата за търговия, на която е направено нареждането или е извършена трансакцията. Когато нареждането или трансакцията не са били идентифицирани в платформа за търговия, моля, посочете „извън платформа за търговия“ и ИКПС на доставчика на услуги за криптоактиви, извършил трансакцията, когато е приложимо.]
Местоположение (държава)	[Пълно наименование на държавата и двубуквения код на държавата по стандарт ISO 3166-1.] [Моля, посочете: — къде е дадено нареждането, — къде е изпълнена трансакцията, — къде е възникнало поведението, свързано с функционирането на технологията на децентрализирания регистър.]
Описание на нареждането, трансакцията или съмнителното поведение, свързани с функционирането на ТДР	[Опишете най-малко следните характеристики на докладваното нареждане (нареждания), трансакция (трансакции) или поведение (видове поведение): — дата (дати) и час (часове) на нареждането (нарежданията), трансакцията (трансакциите) или поведението (видовете поведение). (Датите и часовете следва да се представят в координирано универсално време (UTC) във формат по ISO 8601), — референтен номер на трансакцията или референтен номер на нареждането, или хеш на трансакцията, — дата и час на сетълмент, — покупна цена/продажна цена, — обем/количество на криптоактивите, — само за нареждания — вид на нареждането (напр. „купуване при ограничение X EUR“)], [При наличие на множество нареждания или трансакции, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба, данните за цените и обемите на такива нареждания и трансакции може да бъдат предоставени на компетентните органи в приложение към ДСТН.]

	— Информация за отмяна или промяна на нареждането, включително: — естеството на промяната (например промяна в цената или количеството) и степента на промяната, [При наличие на множество нареждания или трансакции, които биха могли да представляват злоупотреба с вътрешна информация, манипулиране на пазара или опит за злоупотреба с вътрешна информация или манипулиране на пазара, данните за цените и обемите на такива нареждания и трансакции може да бъдат предоставени на компетентните органи в приложение към ДСТН.] — средствата за промяна на нареждането (например по електронната поща, телефон и т.н.). В случай на докладване на съмнително поведение, свързано с функционирането на децентрализирания регистър, моля, представете възможно най-подробна информация, включително въздействието му върху валидирането на трансакциите и метода, използван за промяна на функционирането на ТДР.
РАЗДЕЛ 3 — ОПИСАНИЕ НА ЕСТЕСТВОТО НА СЪМНЕНИЕТО	
Естество на съмнението	[Уточнете вида на нарушението, въз основа на което докладваното нареждане (нареждания), трансакция (трансакции), поведение (видове поведение), свързани с функционирането на ТДР, може да представляват пазарна злоупотреба].
Причини за съмнението	[Описание на дейността (трансакции и нареждания, начин на подаване на нарежданията или извършване на трансакцията, както и характеристиките на нарежданията и трансакциите, които ги правят съмнителни, видове поведение, свързани с функционирането на ТДР) и как проблемът е привлякъл вниманието на докладващото лице, като се посочат основанията за съмнение. За криптоактивите, допуснати до търговия/търгувани на платформа за търговия — описание на естеството на отбелязаните в дневника на нарежданията взаимодействия/трансакции, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба.]
РАЗДЕЛ 4 — ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЛИЦЕТО (ЛИЦАТА), ОТГОВОРНО (ОТГОВОРНИ) ЗА НАРЕЖДАНИЯТА, ТРАНСАКЦИИТЕ ИЛИ ПОВЕДЕНИЕТО, СВЪРЗАНИ С ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА ТЕХНОЛОГИЯТА НА ДЕЦЕНТРАЛИЗИРАНИЯ РЕГИСТЪР, КОИТО БИХА МОГЛИ ДА ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПАЗАРНА ЗЛОУПОТРЕБА („СЪМНИТЕЛНО ЛИЦЕ“)	
Име	[За физически лица: лично и фамилно име.] [За юридически лица: пълно наименование, включително правна форма, според търговския регистър на държавата, съгласно чието право то е учредено, ако е приложимо, и идентификационен код на правния субект (ИКПС) в съответствие с ISO 17442.]
Национален идентификационен номер	[Номер и/или текст]. [Когато националният идентификационен номер не е приложим или не е известен, посочете дата на раждане (само за физически лица) във формат по ISO 8601]
Адрес	[Пълен адрес (напр. улица, номер, пощенски код, град, област/провинция) и държава.]
Информация за местоработата — Място — Длъжност	[Информация за длъжността на съмнителното лице от източници на информация на вътрешноведомствено разположение на докладващия субект (например документация по сметките — когато става въпрос за клиенти, информационна система за персонала — когато става въпрос за служители на докладващия субект).]
Номер на сметката (сметките) и адрес на портфейла (портфейлите)	[Номер на сметката (сметките) за парични средства, каквито и да било общи сметки или всякакви пълномощни във връзка със сметката, притежавани от съмнителния субект/лице. Адрес на портфейла (портфейлите), участващ(и) в трансакцията или съмнително поведение.]
Клиентски идентификационен код	[В случай че съмнителното лице е клиент на докладващия субект.]
Отношения с емитента на съответния криптоактив	[Описание на всички договорни, корпоративни или организационни мерки или обстоятелства или правоотношения.]

РАЗДЕЛ 5 — ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Друга информация, свързана с доклада, в зависимост от действията

[Примерен и неизчерпателен списък във връзка с допълнителната информация. Друга информация, която докладващият субект счита за полезна, може да бъде предоставена, когато е важна за ДСТН.]

— позицията на съмнителното лице (напр. непрофесионален клиент, институции),

— естеството на намесата на съмнителния субект/лице (за собствена сметка, за сметка на клиент, валидатор на трансакции в система на децентрализиран регистър, друго).

— Когато съмнителното поведение се извършва въз основа на ТДР, друга важна информация може да включва:

  — дали трансакцията е преминала през публична или частна (криптирана) опашка от трансакции (т.нар. mempool), преди да бъде валидирана в ТДР;

  — дали ТДР е публична (без разрешение) или частна (с разрешение);

  — потенциални взаимодействия с интелигентни договори, включително посочване на адреса на договора и на съответната функция;

— размер на портфейла на съмнителния субект/лице;

— датата, на която са започнали деловите отношения с клиента, ако съмнителният субект/лице е клиент на докладващия субект/лице;

— вид дейност на търговската платформа, ако има такава, на съмнителния субект;

— търговски модели на съмнителното лице/субект. С цел предоставяне на насоки — по-долу са дадени примери за информация, която може да бъде полезна:

  — търговски обичайни практики на съмнителния субект/лице;

  — съпоставимост на размера на докладваното нареждане/сделка със среден размер на подадените нареждания/сделки, извършвани от заподозряното лице/субект за последните 12 месеца;

  — обичайни практики на съмнителния субект/лице по отношение на криптоактивите, търгувани през последните 12 месеца, по-специално — дали докладваното нареждане/трансакция е свързано с криптоактив, който е бил търгуван от съмнителния субект/лице през изминалата година.

— Други субекти/лица, за които се знае, че са свързани с нареждания или трансакции, които биха могли да представляват пазарна злоупотреба:

  — имена,

— дейност (напр. изпълнение на нареждания от името на клиенти, търгуване за собствена сметка, управление на платформа за търговия, валидиране на трансакции.)

РАЗДЕЛ 6 — ПРИЛОЖЕНА ИНФОРМАЦИЯ

[Списък на документи и материали, приложени към ДСТН.]

Примери за такива документи са съобщения по електронната поща, записи на разговори, записи на нареждания/трансакции, записи на технологията на децентрализирания регистър, потвърждения, брокерски доклади, пълномощни документи и коментари в медиите, когато това е уместно.

Когато подробната информация относно нарежданията/трансакциите/поведенията, свързани с функционирането на технологията на децентрализирания регистър, посочена в раздел 2, е представена в отделно приложение, да се посочи заглавието на приложението.]

([1]) Делегиран регламент (ЕС) 2025/1140 на Комисията от 27 февруари 2025 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2023/1114 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регулаторните технически стандарти, с които се определят данните, които трябва да се съхраняват относно всички извършени услуги, дейности, нареждания и трансакции с криптоактиви (ОВ L, 2025/1140, 10.6.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1140/oj).